

Вбачається, що існування різних моделей співвідношення норм міжнародного та національного права в національній правовій системі не є ознакою будь-якої національної самобутності держав. Причина криється скоріше в рівні правової культури, пов'язаної із різним сприйняттям норм міжнародного права як складової частини національного права. Уніфікація у цьому напрямку є можливою шляхом вироблення рекомендацій, сформулювати які доцільно на міжнародному рівні.

Література:

1. Лукашук И. И. Нормы международного права в международной нормативной системе / И. И. Лукашук. – М. : Спарк, 1997. – 322 с.
2. Буткевич В. Г., Мицик В. В., Задорожній О. В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник За ред. В. Г. Буткевича. – К. : Либідь, 2002. – 608 с.
3. Международное право: учебник / под ред. А. И. Микულიина. – М. : Междунар. отношения, 2005. – 512 с.
4. Международное право: учебник / отв. ред. Ю. М. Колосов, Э. С. Кривчикова. – М. : Междунар. отношения, 2005. – 567 с.
5. Лукашук И. И. Глобализация, государство, право, XXI век / И. И. Лукашук. – М. : Спарк, 2000. – 279 с.
6. Віденська конвенція про право міжнародних договорів (М. Відень, 23 травн. 1969 р.) [Електронний ресурс] Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU69K01.html
7. Конституции государств Европы: в 3-х т.: сборник / под общ. ред. Л. А. Окунькова. – М. : НОРМА, 2001. – Т. 3. – 792 с.
8. Конституции государств Европы: в 3-х т.: сборник / под общей ред. Л. А. Окунькова. – М. : НОРМА, 2001. – Т. 1. – 824 с.
9. Устав Организации Объединенных Наций (Сан-Франциско, 26 июня 1945 г.). // Международное право в документах: учеб. пособие / сост.: Н. Т. Блатова, Г. М. Мелков. – М. : Норма-Инфа-М, 2000. – 824 с.

УДК 327.37+341.48:343.326

Андрущенко Т. В., НПУ імені М. П. Драгоманова

ВІДВЕРНЕННЯ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ТА БОРОТЬБА З МІЖНАРОДНИМ ТЕРОРИЗМОМ

В статті розглядаються проблеми запобігання загрозі світової війни, яку створює сучасний міжнародний тероризм. Проаналізовано досвід та ступінь ефективності антитерористичних дій.

В статье рассматриваются проблемы предотвращения угрозы мировой войны, которую создает современный международный терроризм. Проанализирован опыт и степень эффективности антитеррористических действий.

The problems of prevention of world war threat which is created by modern international terrorism are examined in the article. Experience and degree of efficiency of antiterroristic actions are analysed.

Розвиток світової цивілізації потребує аналізу з точки зору відвернення тих загроз, які продукуються збігом суперечливих обставин, розбалансованістю суб'єктивних і об'єктивних чинників. Серед проблем, які продукують загрози, на перших місцях знаходяться проблема війни і миру, екологічна та енергетична проблема, демографічна і продовольча проблеми, забезпечення людства питною водою, проблема міжнародного тероризму тощо. Проблема війни і миру перетворилась на глобальну насамперед внаслідок різкого збільшення потужності зброї. Сьогодні однієї ядерної зброї накопичили стільки, що її вибухова сила в декілька тисяч разів перевищує потужність боєприпасів, використаних у всіх війнах, що колись відбувалися [1, с. 337]. І. Кант та А. Швейцер передбачали таку ситуацію, коли поступовий розвиток цивілізації сягне такого рівня, що її власні технічні досягнення, використані для воєнних цілей, зможуть варварськими спустошеннями знищити саму цю цивілізацію, перекреслити усі досягнуті людством культурні здобутки.

З перспективи ХХІ століття можна оцінити слушність цих передбачень. Мова йде передусім про ядерну зброю, інші засоби масового знищення, застосування яких містять у собі загрозу не тільки для тих народів, проти яких вони спрямовані, а й для всього людства, в тому числі й для тих, хто має намір ці засоби застосувати. Відомо, що переможців у такій війні не буде. Взагалі будь-яка масштабна війна країн з розвинутою технологією може обернутися трагедією для всього людства. І це може стати тим поворотним пунктом в його історії, коли мир стає умовою його подальшого існування, тим єдиною можливим станом, альтернативи якому просто немає.

Проте сучасників бентежить не лише ядерна загроза та потужність зброї масового знищення, але й нові специфічні засоби ведення війни, які характерні для інформаційної цивілізації. Як зазначає О. Цветков, якщо для аграрного суспільства провідним засобом ведення війни було ополчення землевласників (армії грецьких міст-держав або Риму в його республіканський період), для промислових – наявність постійних професійних армій, то сьогодні, в період становлення інформаційної цивілізації, йдеться про війну третього типу – інформаційну, мета якої порушити обмін інформацією в таборі супротивника. Зброя інформаційної війни, як правило, взагалі не спрямована на завдання втрат живій силі. У цьому сенсі крива технології вивела, нарешті, до цілком безкровної і в той же час винятково ефективної зброї. Вона знищує не населення, а державний механізм [2]. Е. Тоффлер у праці

«Нова парадигма влади: Знання, багатство, сила» чимало уваги приділяє інформаційним війнам. Він наводить велику кількість свідчень, які демонструють всеосяжність та не контрольованість інформаційної війни: «на кожному рівні бізнесу – в царині всесвітніх телевізійних і телекомунікаційних стандартів, біля кас у магазині роздрібно торгівлі, на рівні автоматизованих касових машин і кредитних карток, в екстра інтелектуальних електронних мережах, у галузі конкурентної розвідки і контррозвідки – повсюди шаліє інформаційна війна, а ми оточені інфовояками, що б'ються за контроль над найповажнішим ресурсом Ери Преображення влади» [3, с. 202].

Все це підтверджує той факт, що у сучасному світі загроза війни супроводжується великою кількістю загроз – економічною, психологічною, інформаційною, екологічною та іншими. Якщо в минуло війна часто використовувалась для вирішення дискусійних, а то й надуманих питань, то сьогодні очевидно, що вона має бути повністю виключена з життя суспільства. Її хоча «перед лицем загрозової катастрофи єдино розумним, єдино прийнятним виходом та єдино можливою альтернативою – мирне співіснування» [4, с. 10], позиції урядів багатьох країн не такі одноставні.

Прикладом демонстрації протилежних підходів щодо вирішення сучасної проблеми війни і миру є позиції США та Європейського Союзу. Для США беззаперечним імперативом залишаються воєнні акції, оскільки, як вважається, саме вони сприяють встановленню міжнародного порядку «на пріоритеті односторонніх дій та їх спроможності до таких дій» [5, с. 6]. У європейському підході наголос робиться на певних структурно-організаційних перетвореннях, спрямованих на створення безпечного середовища. Саме цим характеризується концепція безпеки ЄС, яка остаточно сформувалась після масштабної терористичної атаки подій в Мадриді у 2004 році.

Загалом загроза міжнародного тероризму для цивілізаційного розвитку суттєвим чином визначає позиції держав чином з приводу проблеми війни і миру. Адже саме тероризм у сучасну епоху завдає могутнього удару по існуючій системі загальнолюдських цінностей. Він сіє страх та паніку, породжує недовіру до державних структур, які не здатні приборкати терористів. Головною метою тероризму є не убивство конкретних людей, а погроза убивством чи насильством, і жертвами стають не лише ті, хто загинув, а й ті, хто залишився живим. Щоб позбутися страху, терористичні угруповання прагнуть перенести його на інших. А іншими найчастіше є представники чужих народів, націй, країн і цивілізацій.

Тероризм, як складне і багатогранне соціальне явище, по-різному, у відповідності з науково-методологічним підходом, пояснюють

представники різних галузей знань, найперше – політологи, історики, соціологи, психологи тощо. Так, політологи, соціальні політики і філософи розуміють терор, як, головним чином, політичні дії. Політичний терор (від лат. terror – страх, жах) зарубіжними, українськими політологами пояснюється як політика залякування, насильства, розправа з політичними супротивниками аж до офіційного знищення [6, с. 655]. Українські дослідники М. Головатий та М. Панасюк розглядають терор як політику (кінцева мета якої – розправа з політичними противниками) і як особливу форму політичного насилля, що характеризується жорстокістю, цілеспрямованістю і вдовою ефективністю [7, с. 439].

Екстремісти прагнуть нав'язати свою систему антицінностей, до якої входять агресивність та анархізм, всьому людству. Тому об'єктами тероризму в сучасному світі стають не тільки і не стільки окремі індивіди, скільки значні маси людей, громадські та урядові установи, транспортні та енергетичні системи. Терористичні дії щодо них являють своєрідну помсту за існування у світі нерівності і несправедливості у розподілі матеріальних благ між класами і націями. Тероризм відображає спротив натиску озброєної руйнівними науково-технічними досягненнями західної цивілізації, він спрямований проти проведення глобалізації в егоїстичних національних та класових інтересах. Проте він призводить до загибелі громадян, які не винні у прийнятті тих чи інших рішень держави, не несуть за них відповідальності [8, с. 46].

Терор, як засіб зведення політичних та інших рахунків, метод залякування або нав'язування своєї волі, у тому чи іншому вигляді існував в усі часи. У ХХ ст. відбулося перенесення тероризму на державний рівень, а у ХХІ – відбувається на наддержавний. Сучасний тероризм – це вже не розрізнені індивідуальні дії, а серії різноманітних терористичних акцій, спрямованих проти широкого кола осіб та об'єктів, ретельно підготовлених, які здійснюються кваліфікованими кадрами і добре організованими угрупованнями. При цьому спостерігається різке кількісне зростання терористичних актів із численними жертвами і значними матеріальними збитками, а також об'єднання зусиль окремих екстремістських формувань і кримінальних структур на міжнародному рівні для досягнення своїх політичних цілей [9].

Перенесенню тероризму на наддержавний, міжнародний рівень сприяють електронні мережі, що створюють якісно нові умови і для пропаганди терористами своїх ідей, для їх відкритої полеміки з офіційними державними структурами, для дискредитації і дезавування заяв офіційної влади. Екстремісти різного штибу (неонацисти, скінхеда, расисти, релігійні фанатики) використовують Інтернет як ефективний засіб активізації своєї діяльності, поширення своїх поглядів,

вербування прихильників. За допомогою глобальних інформаційних комп'ютерних мереж, недостатньо контрольованих через колосальний обсяг даних, значно спростилася система керівництва бойовими загонами, процедура адресного набору бойовиків і політичних adeptів. Зокрема, у екстремістів та терористів з'явилася можливість розміщувати оголошення про вербування виконавців певних акцій, вести переговори з потенційними новобранцями, відфільтровувати підставних співробітників спецслужб, купувати зброю, переказувати гроші для оплати послуг бойовиків, контролювати замовлені операції. При цьому штаб екстремістів лишається практично невразливим для служб безпеки країни, проти якої готується диверсія [10].

Український політолог В. С. Вознюк, розглядаючи міжнародний тероризм в контексті проблем глобалізації, вважає, що він спричинений: поглиблюваною диференціацією країн на бідні та багаті, внаслідок чого створюється підґрунтя для формування терористичного «інтернаціоналу» під зеленим прапором ісламу; регіональною нестабільністю, що провокує терористичні акти; інформаційною революцією, поширенням електронних ЗМІ, які використовуються як інструмент маніпулювання масовою свідомістю; загостренням суперечностей між існуючими системами цінностей західною, яка виявляється далеко не універсальною, і системою ісламського світу, яка є певним альтернативним варіантом [11, с. 8].

Сучасному світу відомий тероризм різних видів. Він може мати екстремістські цілі (коли прагне змінити державні інститути певної країни) та сепаратистські (вони мають на меті незалежність, автономію). Проте найбільших масштабів останнім часом набуває тероризм релігійного походження, замішаний на неприйнятті західних цінностей. Якщо у недалекому минулому його жорстокі наслідки відчували виключно країни – носії західних цінностей та способу життя – США та країни Європи, то тепер жертвою ісламського тероризму, озброєних бойовиків та іноземних найманців стають й Індія, Росія, колишні радянські республіки Середньої Азії та ін. Отже, саме ісламський екстремізм вважають джерелом міжнародного тероризму.

Специфіка ісламського екстремізму полягає у тому, що небезпеку становлять не тільки групи бойовиків, які безпосередньо беруть участь у бойових діях, але і численні загоны проповідників ісламу радикального напрямку, у тому числі войовничого, які пройшли навчання в ісламських навчальних закладах Саудівської Аравії, Пакистану, Єгипту і були завербовані ісламістами. Порівняльний аналіз розвитку ситуації на Балканах, Північному Кавказі і в Центральній Азії, зазначає І. Печенюк, показує, що саме перед ісламськими проповідниками ставиться мета першими реалізувати розраховані на довготривалу

перспективу завдання поширення ідей сепаратизму і релігійного екстремізму в різних регіонах світу [12].

Чечня, Дагестан, Косово, Алжир, Єгипет... У кожному з цих, розташованих у різних кінцях планети, регіонів так чи інакше діяли (або й діють) бойові загони, які використовували у своїх цілях іслам. Міжнародні структури під його прапором мають величезні людські й фінансові резерви. Одна з найголовніших рис ісламського екстремізму – його войовничість, глобально-месіанський характер, всюдисущість, нехтування інших, не мусульманських, цінностей. Ісламська етика смерті є фундаментом ісламського тероризму, а ідеологічна обробка членів ісламістських терористичних груп спрямована на виховання двох рис – готовності до підкорення та самопожертвування [13, с. 8-9].

Мета світового джихаду, під гаслами якого об'єднуються ісламські екстремісти, – звільнити мусульманський світ від західного впливу – від присутності військ, від західної культури, повалити прозахідні уряди мусульманських країн. Спираючись на «історичні образи» і не сприймаючи західних цінностей, ісламський екстремізм прагне встановити на деяких територіях теократичні державні структури. Про наміри ісламістів свідчать заяви, які неодноразово висловлювались релігійними фанатиками, що керують терористичними організаціями. Так, відомий лідер ісламських екстремістів Усама бен Ладен ще у 1998 р. бен Ладен оприлюднив фетву (релігійний припис): «Вбивство американців та їх союзників – обов'язок кожного мусульманина». Мрія бен Ладена, яка неодноразово була оприлюднена у ЗМІ, створити ісламський халіфат у кожному мусульманському районі світу. А Хаттаб, сумнозвісно відомий своїми воєнними операціями в Афганістані та Чечні, неодноразово заявляв про свою мету – вигнання росіян з Кавказу, Середньої Азії та всіх земель ісламу.

Джерелом живучості сучасного міжнародного тероризму В. Івченко вважає симпатії окремих східних режимів, кошти як легальних, так і нелегальних ісламських фінансових структур. Хоча, слід зазначити, що тероризм як явище засуджується багатьма мусульманськими країнами. Неодноразово офіційні джерела цих країн оприлюднювали офіційні заяви про несумісність тероризму з релігією. «Релігія й тероризм – поняття, що взаємовиключають одне одного. Істинний іслам не має нічого спільного з екстремістами, такими, як, наприклад, таліби» – пише газета «Іран ньюс» [Цит. за: 14]. Аналогічну думку висловлюють й західні фахівці. Зокрема, З. Бжезинський зазначає, що з релігійної точки зору іслам навряд чи можна вважати більш ворожим глобальній демократії, ніж буддизм, іудаїзм чи християнство. Головне, що стимулює терористичні загрози, так це, наголошує американський

політолог, джерела та умови, які породжують фанатичні мотивації, настрої, переконання, рішення [Цит. за: 15, с. 558].

Аналіз положень ісламу, зазначає Агаїхаджек Паша Давуд, підтверджує висновок про те, що в ісламі немає і не може бути нічого, що слугувало б основою для тероризму. Релігія і політика в ісламі – відносно самостійні області. Відстоювання ісламськими радикалами тези про їх нерозривність – свідчення поверхневого знайомства з шаріатом, що відкидає автоматичне перенесення його релігійно-догматичних і етичних постулатів на сферу політики, держави і права. Догматизм теорій і агресивність в діях різко критикуються навіть такими мислителями, кого радикальний ісламізм вважає своїми ідейними вождями. Проте труднощі розвитку та поляризацію, які переживає ісламський світ, підсилює екстремістські тенденції в ісламі, зумовлює появу політичних альянсів сил агресивного націоналізму з забарвленням в релігійній формі.

Цитовані вище заяви лідерів ісламських фундаменталістів підточують віру в мирні засоби вирішення проблеми тероризму. Саме тому переважна більшість країн, включаючи й близькосхідні, схиляється у боротьбі з однією з найбільших у світі небезпек до силових збройних методів. Проте форми і методи антитерористичних дій, які містять у собі військові, поліційні, розвідувальні та інші організаційно-обмежувальні заходи, як свідчать події останніх років, є також мало-ефективними. Збройна боротьба з тероризмом, зазначає М. Гуцало, стає безперспективною з багатьох причин. Одна з них полягає в тому, що збройне вторгнення на територію суверенних держав для ліквідації терористичних угруповань може сприйматися як військова агресія. Армійські і цивільні втрати, що постійно зростають, викликають роздратування громадянського суспільства як в країнах-нападниках, так і в країнах, що зазнали нападу. Тривалі воєнні дії, хай навіть і анти-терористичного спрямування, стають серйозним конфліктогенним чинником.

Хоча таку думку підтримують далеко не усі фахівці. Багато хто досвід неефективних збройних антитерористичних дій пов'язує з невикористанням новітніх засобів ураження, недостатнім об'єднанням зусиль держав. «Тільки випереджальними спільними діями мобільних підрозділів і частин з використанням новітніх засобів ураження, демонструючи непохитне прагнення до єднання зусиль, можна перемогти в боротьбі з цією загрозою» [16], зазначає державний експерт Національного інституту проблем міжнародної безпеки В. Леонов

Протягом тривалого часу (з моменту теракту щодо ізраїльських спортсменів на Олімпійських іграх 1972 року) розгортається дискусія про згуртування зусиль держав у боротьбі з тероризмом,

як військовими, так невійськовими способами. За багато років переговорів держав з приводу трактування тероризму, засобів реагування на терористичні акти та заходів попередження цього лиха, результатів досягнуто не дуже багато, адже майже усі заходи з боротьби та попередження тероризму так чи інакше обмежують права і свободи людини. З цього приводу відоме висловлювання колишнього Генерального секретаря ООН П. де Куельяра про те, що іноді важко сказати, де закінчується тероризм і де розпочинається боротьба за самовизначення.

Після подій 11 вересня 2001 року, коли США, Росія, окремі країни НАТО запропонували стратегію превентивних дій проти терористичних організацій у всьому світі, проблему антитерористичних дій почали розглядати не лише з точки зору оперативного-розвідувального і правоохоронного реагування. Пріоритетними напрямками антитерористичної діяльності стали такі аспекти, як вдосконалення антитерористичної міжнародно-правової бази, активізація боротьби з фінансуванням тероризму (зокрема, перекривання каналів його підживлення за рахунок обігу наркотиків, відмивання брудних грошей), протидія доступу терористів до засобів масового ураження та їх доставки, посилення контролю за обігом звичайних видів озброєння, заходи для забезпечення права людини на захист від насилля.

Останнім часом актуалізувалися проблеми інформаційно-ідеологічних, соціально-психологічних, культурно-цивілізаційних аспектів протидії міжнародному тероризму, такі, зокрема, як «діалог культур», «культура миру», «альянс цивілізацій», «ЗМІ проти тероризму» тощо). На особливу увагу заслуговує створення у 2004 році Групи високого рівня з реалізації ініціативи «Альянс цивілізацій» у складі 20 осіб, члени якої мають періодично зустрічатися з ініціативи Генерального секретаря ООН. Перед групою стоїть завдання зміцнити соціальні та економічні зв'язки європейських і арабських країн, а також сприяти взаєморозумінню і розвитку різних культур і релігій світу. Вона покликана зняти напругу між різними суспільствами і, особливо, між західним і мусульманським світом. У своєму виступі на Другій зустрічі Групи, що відбулась у лютому 2006 року у місті Доха (Катар), Спеціальний радник Генерального секретаря ООН з «Альянсу цивілізацій» Ікбал Різа зазначив, що метою цієї ініціативи є «наведення мостів» і подолання забобонів, непорозумінь і поляризації, а також зазначив, що цілями, які переслідує Альянс, є боротьба з новими загрозами, які породжуються ворожим сприйняттям, що розпалює насилля [17].

Системність і комплексність застосування профілактичних антитерористичних заходів, що ґрунтуються, перш за все, на принципах гуманізму, закладена у прийнятій ООН у вересні 2006 року

Глобальної контртерористичної стратегії. Цей документ прийнято у формі Резолюції з додатком Плану дій, у якому викладено заходи як ідеологічного, так і практичного характеру. Проте й дана стратегія може залишитись лише черговим документом, як прийняті раніше 13 універсальних конвенцій ООН та 5 резолюцій Ради Безпеки з протидії тероризму, якщо не відбудеться якісних зрушень у свідомості населення і урядовців. Втілення в життя комплексних заходів, зорієнтованих на протиставлення людиноненависницькій ідеології тероризму продуктивної гуманістичної альтернативи, які передбачені даною стратегією, мають підкріплюватись усвідомленням на усіх рівнях того, що людство – єдина цивілізація, яка має спільну долю, що її майбутнє залежить від кожної людини.

Література:

1. Шейко В. М. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX-початок XXI ст.) : монограф.: в 2 т. / В. М. Шейко. – Т. 1. – Харків : Основа, 2001. – 520 с.
2. Цветков О. Інформаційна війна в Інтернеті [Електронний ресурс] / О. Цветков. – Режим доступу : <http://www.perehid.kiev.ua/16html>
3. Тоффлер Е. Нова парадигма влади: Знання, багатство й сила / Елвін Тоффлер. – [Пер. З англ. Н. Бордукової]. – К. : Акта. – 681 с.
4. Ліхацька Н. М. Війна та мир як феномени історичного процесу. – автореф. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук. 09.00.03 / Н. М. Ліхацька. – Донецький національний університет. – Донецьк, 2007. – 16 с.
5. Hutton W. The World We're In. Little, Brown, 2002.
6. Політологічний енциклопедичний словник / Упорядник В. П. Горбатенко; За ред. В. Д. Бабкіна, Ю. С. Шемшученка, В. П. Горбатенко. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : Генеза, 2004. – 736 с.
7. Головатий М. Ф. Соціальна політика і соціальна робота: Термінологічний слов. / М. Ф. Головатий, М. Б. Панасюк. – К. : МАУП, 2005. – 560 с.
8. Денисов В. В. Философия насилия / В. В. Денисов // Философия и общество. – 2008. – № 1. – С. 39 – 56.
9. Печенюк І. Витоки та сутність міжнародного тероризму [Електронний ресурс] / Ігор Печенюк // Воєнна історія. – 2004. – № 4 – 6. – Режим доступу : http://warhistory.ukrlife.org/4_6_04_6.htm
10. Сіленко А. Соціально-політичні наслідки інформаційної революції [Електронний ресурс] / Алла Сіленко // Політичний менеджмент. – 2005. – № 5 (14). – С. 61 – 74. – Режим доступу : <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=44&c=884>
11. Вознюк В. С. Знаковий виклик цивілізаційному розвитку? : монографія / В. С. Вознюк. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2004. – 104 с.

12. Делягин М. Г. Мировой кризис: Общая теория глобализации / М. Г. Делягин. – М. : Инфра-М, 2003. – 768 с.
13. Давуд А. П. Міжнародний тероризм і його вплив на світову політику: автореф. дис. ... канд. політ. наук 23.00.04 / Агаїхаджек Паша Давуд; Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. – Одеса, 2006. – 19 с.
14. Івченко В. Жорстокий. Кривавий. Багатоликий. Таким постає перед цивілізованим світом міжнародний тероризм [Електронний ресурс] / Володимир Івченко // Політика і час. – 2000. – № 1 – 2. – Режим доступу : <http://www.middleeast.org.ua/articles/02.htm>
15. Илларионов С. И. Терор и антитеррор в современном мироустройстве / С. И. Илларионов. – М. : ООО «РИЦ «ПрофЭКО», 2003. – 592 с.
16. Леонов В. В. Проблеми організації антитерористичної боротьби [Електронний ресурс] / В. В. Леонов. – Режим доступу : http://www.niisp.gov.ua/vydanna.php?razdel=zbir&doc=11_sept&glava=vystup12
17. Губань Р. Концепція діалогу між цивілізаціями в міжнародному праві і проблема тероризму [Електронний ресурс] / Радим Губань // Юридичний журнал. – 2008. – № 3. – Режим доступу : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2889>

УДК 341:355.216

Громовенко К. В., НУ «ОЮА»

КОДИФІКАЦІЯ НОРМ ПРО ПРИВАТНІ ВІЙСЬКОВІ ТА ОХОРОННІ КОМПАНІЇ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Розглянуто питання необхідності міжнародно-правового регулювання діяльності приватних військових та охоронних компаній і сучасних тенденцій міжнародної кодифікації норм про приватні військові та охоронні компанії.

Рассмотрены вопросы необходимости международно-правового регулирования деятельности частных военных и охранных компаний и современных тенденции международной кодификации норм о частных военных и охранных компаний.

The necessity of private military and security companies regulation in international law and modern tendencies of international law codification of private military and security companies are considered in this article.

З середини минулого століття виникла тенденція передачі частини функцій збройних сил і служб безпеки держав приватним військовим та охоронним компаніям (ПВБК). До їхніх послуг звертаються також